

Omgevingsanalyse COVID-19

Analyseperiode 12:30 uur d.d. 29 februari – 12:00 uur d.d. 1 maart

DCo VWS | met input van RIVM, BZ, IenW, RVO, OCW en SZW

10.2e

Wie is getroffen?	Wie is betrokken?	Wie voelt zich betrokken?
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders in gebieden getroffen door COVID-19 Bedrijven met locaties in of afhankelijkheid van getroffen gebieden 	<ul style="list-style-type: none"> Familie / vrienden / omwonenden van getroffen Nederlanders Werknemers / klanten van getroffen bedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> Actieve burgers die zich (o.a. op Twitter) zorgen maken over het virus. Algemeen publiek.

Samenvatting

- De grote media-aandacht voor COVID-19 houdt zaterdag en zondag aan. Vrijwel alle landelijke en regionale media berichten er online (o.a. liveblogs), via radio en tv over.
- Zaterdagmiddag is er vooral veel aandacht voor de bevestigde besmettingen van twee familieleden van de besmette vrouw in Diemen en twee familieleden van de besmette man uit Loon op Zand. In de avond berichten media dat er sprake is van een zevende bevestigde besmetting, namelijk een vrouw in Delft. Net als de eerste twee besmette Nederlanders was zij onlangs in Lombardije.
- Kort na de bekendmaking van dit zevende geval verschijnen er in de media en op social media ook berichten over een mogelijk achtste geval, in het ziekenhuis in Rotterdam. Deze persoon zou in een eerste test positief zijn bevonden op COVID-19. De uitslag van de tweede test wordt volgens media zondag verwacht.
- Uit berichten in de media en op social media blijkt dat Nederlanders zelf steeds meer maatregelen nemen tegen het coronavirus. Naast de vele foto's van lege schappen hygiëneproducten die op social media circuleren zijn er op steeds meer plaatsen briefjes met aankondigingen te zien, zoals het beleid om geen handen te schudden of het feit dat de mondkapjes op zijn. Dit gebeurt onder andere bij zorgverleners als tandartsen en apothekers.

Karakterisering berichtgeving

- De grote media-aandacht voor COVID-19 houdt zaterdag en zondag aan. Vrijwel alle landelijke en regionale media schrijven erover. Ook op tv is er veel aandacht voor het virus. Diverse landelijke media onderhouden een liveblog (o.a. NU.nl, AD, NOS, Volkskrant, RTL Nieuws).
- Zaterdagmiddag is er vooral veel aandacht voor de bevestigde besmettingen van twee familieleden van de besmette vrouw in Diemen en twee familieleden van de besmette man uit Loon op Zand. Hierop volgde onder meer aandacht voor het wel/niet open gaan van scholen aanstaande maandag.
- In de avond berichten media dat er sprake is van een zevende bevestigde besmetting, namelijk een vrouw in Delft. Net als de eerste twee besmette Nederlanders was zij onlangs in Lombardije. Kort na de bekendmaking van dit zevende geval verschijnen er in de media en op social media ook berichten over een mogelijk achtste geval, in het ziekenhuis in Rotterdam. Deze persoon zou in een eerste test positief zijn bevonden op COVID-19. De uitslag van de tweede test wordt volgens media zondag verwacht.
- In liveblogs is er zondagochtend aandacht voor ontwikkelingen in het buitenland, zoals nieuwe besmettingen (o.a. Ierland, Luxemburg), doden (o.a. Australië, Thailand) en maatregelen.
- Uit berichten in de media en op social media blijkt dat Nederlanders zelf steeds meer maatregelen nemen tegen het coronavirus. Naast de vele foto's van lege schappen hygiëneproducten die op social media circuleren zijn er op steeds meer plaatsen a4'tjes met aankondigingen te zien, zoals het beleid om geen handen te schudden of het feit dat de mondkapjes op zijn. Dit gebeurt onder andere bij zorgverleners als tandartsen en apothekers.

SISOS (Slachtoffers – Identiteiten - Schade (bedragen/vergoeding) – Oorzaken – Scenario's)

Slachtoffers:

- Momenteel zijn er in Nederland 7 mensen besmet. 1 vrouw is opgenomen in het Erasmus MC.

- Een vader, moeder en dochter uit Loon op Zand zijn besmet. De vader ligt in het Elisabeth TweeSteden Ziekenhuis. De moeder en de dochter zitten in thuisisolatie.
- Een moeder, vader en kind uit Amsterdam zijn besmet en zitten in thuisisolatie in Diemen.
- Een vrouw 23-jarige vrouw uit Delft is besmet en zit aldaar in thuisisolatie.
- Een vrouw is opgenomen in het Erasmus MC. Zij zou in een eerste test positief zijn gebleken.
- In het buitenland zijn meer dan 30 Nederlanders in quarantaine geplaatst.
 - In Tenerife zitten 23 Nederlanders in quarantaine in het hotel Costa Adeje Palace. Zij zijn niet besmet.
 - In Abu Dhabi zitten 7 Nederlandse wielrenners en een aantal andere Nederlanders in quarantaine in twee hotels vanwege besmettingen. De wielrenners zijn niet besmet. Of de andere Nederlanders besmet zijn is niet bekend.

Identiteiten:

- Een Volgens burgemeester van Tilburg Theo Weterings gaat het 'goed' met [REDACTED]. Volgens arts en microbioloog [REDACTED] lijdt de man aan een milde vorm van de ziekte. De man is niet erg ziek en helder van geest. De man wordt door zijn familie omschreven als een nuchtere man die niet bang is voor een 'griepje'. Hij wordt een 'keiharde werker' genoemd, een 'lieve familieman die voor zaken veel in Italië' is. De man heeft een 'leerbedrijf' in Loon op Zand en is een 'gerespecteerd' inwoner van het dorp. Zijn vrouw en dochter werken op twee basisscholen in Loon op Zand. Een verslaggever van Omroep Brabant noemt de man 'actief'.
- De vrouw van de 56-jarige [REDACTED] is lerares.
- De 23-jarige [REDACTED] uit Loon op Zand is lerares en zangjuf. 10.2e
- Een vrouw uit Amsterdam zit in thuisisolatie in Diemen. Volgens woordvoerder van het RIVM, Aura Timen, is er sprake van een milder ziektebeeld; het zogenoemde 'lichtere spectrum' van symptomen. De vrouw heeft geen link met de 56-jarige [REDACTED] uit Loon op Zand. AT5 meldt dat de vrouw een werknemer van het AmsterdamUMC is. De vrouw doet geen 'patiëntgebonden werkzaamheden', zo staat in een mail aan het personeel.
- De 23-jarige vrouw in thuisisolatie uit Delft, die studente zou zijn aan de TU Delft, maakt het 'redelijk goed'. Ze heeft geen koorts meer, is nog wel aan het hoesten. Ze is aan de beterende hand'. Het is een jonge, gezonde vrouw. Haar klachten zijn mild en haar conditie is goed.
- In het hotel Costa Adeje Palace in Tenerife zitten 23 Nederlanders in quarantaine vanwege coronabesmettingen. Waaronder de 76-jarige [REDACTED] en zijn vrouw [REDACTED] uit Breda, die beide niet besmet zijn. 10.2e
- De 7 Nederlandse wielrenners [REDACTED], zitten in quarantaine in een hotel in Abu Dhabi.
- Een aantal Nederlanders zitten in quarantaine in dezelfde hotels in Abu Dhabi als waar de zeven Nederlandse wielrenners zitten.

Schade:

- -

Oorzaken:

- De 56-jarige [REDACTED] uit Loon op Zand zou besmet zijn met het coronavirus terwijl hij voor zijn werk op een beurs in Milaan was.
- De vrouw uit Amsterdam heeft het virus vermoedelijk opgelopen in Lombardije, waar zij op vakantie was. 10.2e
- Volgens het RIVM heeft de vrouw uit Delft het virus opgelopen in Lombardije.
- De 7 Nederlandse wielrenners [REDACTED] zitten in quarantaine in een hotel in Abu Dhabi omdat twee Italiaanse stafleden van een wielploeg besmet zijn.

Scenario's:

- De 56-jarige [REDACTED] uit Loon op Zand zou voor zijn werk op de Lineapelle Fair (een beurs voor handelaren in lederwaren) in Milaan geweest samen met andere mensen uit Loon op Zand. De afgelopen dagen zou de man carnaval hebben gevierd in Tilburg en Loon op Zand (online circuleren foto's waarop te zien is dat de man in Tilburg op stap is). Volgens burgemeester van Tilburg Theo Weterings was de 56-jarige [REDACTED] uit Loon op Zand niet besmettelijk tijdens carnaval. De burgemeester zegt dat hij mogelijk snel naar huis mag.
- De vrouw uit Amsterdam was vorige week in Lombardije. De vrouw zou 23 februari teruggekeerd zijn uit Italië. Haar besmetting is afgelopen nacht vastgesteld d.m.v. een labonderzoek in het AmsterdamUMC. Volgens een woordvoerder van het ziekenhuis, Marc van den Broek, zegt: "Toen bleek dat ze corona had, is ze meteen naar huis gestuurd." De vrouw werkte donderdag nog in het ziekenhuis en is daar in contact geweest met ongeveer 20 mensen. De vrouw zit in Diemen omdat haar huis in Amsterdam wordt verbouwd. Een NOS-verslaggever zegt dat de vrouw zich niet lekker voelde toen ze donderdag van haar werk naar huis vertrok.
- De 23-jarige vrouw uit Delft zou geen contact hebben gehad met andere coronapatiënten. De vrouw heeft de afgelopen dagen contact gehad met een tiental mensen. De vrouw is op 24 februari teruggekomen van vakantie in Lombardije en heeft toen ze klachten kreeg de huisarts gebeld. Verder laat de GGD weten dat de vrouw al op de terugweg uit Italië een mondkapje heeft gedragen, toen ze klachten kreeg.
- De 23 Nederlanders in het hotel Costa Adeje Palace in Tenerife moeten 14 dagen in quarantaine volmaken. De quarantaine eindigt op 9 maart. De twee zeggen dat het goed gaat. Ze mogen sinds donderdag vrij bewegen buiten hun hotelkamer.
- Het ministerie van Volksgezondheid van de Verenigde Arabische Emiraten heeft alle vooralsnog geen virus gevonden bij renners en overige teamleden van de ploegen die in quarantaine zitten in een hotel in Abu Dhabi. De komende uren worden meer resultaten verwacht, maar tot die tijd blijven de renners en stafleden wel in quarantaine.
- Het is niet bekend of een aantal Nederlanders die in quarantaine zit in dezelfde hotels in Abu Dhabi als waar de zeven Nederlandse wielrenners zitten, zijn getest op het virus.

Informatiebehoefte

Bedrijven

- Bedrijven zoeken volgens het FD steeds vaker juridisch advies over de inzet van preventieve detectiemaatregelen en hoe zich dat verhoudt tot de privacywetgeving. NautaDutilh wijst op de rol van de overheid, die met het uitroepen van een noodsituatie een grondslag kan bieden voor strengere preventiemaatregelen.
- Ook VNO-NCW en MKB-Nederland worden volgens het FD overspoeld met vragen. Nu de eerste gevallen in Nederland bekend zijn, wordt gewerkt aan een checklist voor ondernemers. Woordvoerder Mieke Ripken: 'Een basisprotocol voor ondernemers opstellen is lastig, want de verschillen tussen bedrijfstakken zijn groot, maar we kunnen wel op een rij zetten waar ondernemers aan moeten denken.'

Gedrag (Nederland)

Massaal inkopen van zeep en handgels

- Desinfecterende handgel kopen was dankzij de uitbraak van het coronavirus nooit eerder zo'n grote uitdaging. Veel supermarkten en drogisten kampen met lege schappen. Koren op de molen voor slimme handelaren, zo blijkt uit een rondgang van Hart van Nederland langs grote webshops en verkoopkanalen.
- Op Marktplaats groeit het aantal advertenties waarin de droogzeep wordt aangeboden gestaag. Een woordvoerder van Kruidvat vertelde Hart van Nederland eerder dat er nog voldoende voorraad is om voorlopig in de vraag te voorzien. Al ziet ook zij dat de producten uitverkocht zijn zodra ze het schap raken.

Nederlandse samenleving neemt maatregelen

- Uit berichten in de media en op social media blijkt dat Nederlanders steeds meer maatregelen nemen tegen het coronavirus. Naast de vele beelden van lege schappen hygiëneproducten die

op social media circuleren zijn er op steeds meer plaatsen a4'tjes met aankondigingen te zien, zoals het beleid om geen handen te schudden of het feit dat de mondkapjes op zijn. Dit gebeurt onder andere bij zorgverleners als tandartsen en apothekers.

- Brouwerij La Trappe weigert volgens een [foto op Twitter](#) bezoekers die de afgelopen twee weken in een gebied zijn geweest met veel besmettingen, zoals Noord-Italië, China en Japan.
- De praktijk Huisartsen Sarphatipark heeft bekendgemaakt per direct te stoppen met het inloopspreekuur, meldt [NU.nl](#). Afschaffing daarvan stond al op de planning, maar vindt nu eerder plaats in verband met het nieuwe coronavirus. Volgens de aankondiging van de praktijk "draagt dit spreekuur niet bij aan ons streven de corona-uitbraak zoveel mogelijk te beperken". De artsen en andere medewerkers van Huisartsen Sarphatipark zullen bovendien tijdelijk geen handen schudden en "zo nodig andere beschermende maatregelen nemen".

'Paniek' onder tandartsen vanwege mondkapjes, kronen en bruggen

- [De Stentor](#) en [AD](#) spreken zondag van paniek onder tandartsen in Oost-Nederland. Bij de Associatie Nederlandse Tandartsen (ANT) staat de telefoon roodgloeiend. "We krijgen veel bezorgde tandartsen aan de lijn vanwege het coronavirus", reageert Pim Nugteren, woordvoerder van ANT. "Er is een run op mondkapjes, waardoor tandartsen daar nauwelijks meer aan kunnen komen. Dat is echt een probleem. Deze mondkapjes zijn belangrijk voor de hygiëne, een tandarts is namelijk de hele dag met patiënten in de weer." Tandartsen vragen zich af of zij zichzelf goed kunnen blijven beschermen. "Onze leden willen weten of zij patiënten nog wel de hand kunnen schudden. We kijken nu of er een mogelijkheid is om nog wat aanvullende richtlijnen mee te geven aan tandartsen."
- Een ander probleem waar tandartsen mee kampen, is de levering van kronen en bruggen uit China. Tandtechnisch Laboratorium Intradent uit Raalte kreeg de laatste weken regelmatig radeloze tandartsen aan de lijn die normaal gesproken in het buitenland bestellen. "Ik prakkiseer er niet over om hen te helpen", foetert Aart Doderlein de Win van het bedrijf. "Al bieden ze het dubbele, geen sprake van." Willem Janssen van Dentalux herkent het beeld: "Tandartsen krijgen die goedkope kronen niet op tijd geleverd en dan bellen ze of wij ze alsnog willen maken. Nou, zeker niet voor dat geld en het liefst helemaal niet. Straks is het probleem over en dan bestellen ze weer rustig in China."

Mogelijke besmetting Rotterdam

- Media berichten zaterdagavond dat in het Erasmus MC Rotterdam een persoon is opgenomen die waarschijnlijk COVID-19 heeft. De eerste test zou positief zijn uitgevallen. De uitslag van een tweede test volgt zondag. De persoon zit volgens media in isolatie ([RTL Nieuws](#), [AD](#)).

Besmetting Delft

- Media berichten zaterdagavond over een besmetting in Delft. Het zou gaan om een 23-jarige vrouw die vorige week in Lombardije op vakantie is geweest (o.a. [Omroep West](#)).
- De GGD Haaglanden is onmiddellijk een onderzoek gestart om te kijken met wie de vrouw uit Delft in contact is geweest. Burgemeester Marja van Bijsterveldt van Delft is geïnformeerd en bijgepraat door de GGD. Zij wacht het onderzoek af voor zij inhoudelijk reageert.
- Vanwege de besmetting is er zondagochtend een [extra radio-uitzending](#) op Radio West. Luisteraars kunnen vragen stellen aan de GGD en worden bijgepraat met het laatste nieuws.

Loon op Zand

- De zondagsdienst in de Sint Jans Onthoofding-kerk in Loon op Zand gaat gewoon door (ANP).

Amsterdam

- In het NOS 8 uur journaal aandacht voor maatregelen die mensen in Amsterdam zelf nemen uit voorzorg. Zo worden bij een voetbalclub op IJburg geen handen meer gegeven en extra op de hygiëne gelet. Het kinderdagverblijf waar het besmette kind van de twee besmette ouders uit Amsterdam op zit, sluit twee weken de deuren vanwege 'onrust onder de ouders'.
- De Amsterdamse basisschool Laterna Magica, waarop een kind zit uit een gezin waarvan drie leden zijn besmet met het coronavirus, gaat maandag gewoon weer open. Dit gebeurt op advies

van de GGD in overleg met het RIVM, zo staat in een brief aan de ouders van de school. De besmette vrouw was woensdag nog luizenmoeder op de basisschool, melden media.

- Volgens RTL Nieuws zou er door ouders in Whatsapp-groepen worden gesproken over het mogelijk thuis houden van de kinderen maandag. NOS meldt dat er zaterdagochtend bovendien ouders die met vragen zitten langskwamen bij de basisschool.
- Een NOS-verslaggever legt uit dat het tijd wordt voor maatregelen als het aantal besmettingen flink stijgt. Want de onderzoekscapaciteit bij de GGD's is natuurlijk ook niet oneindig."

Delft

- De 23-jarige vrouw uit Delft had de afgelopen dagen contact met 'een tiental' mensen. Dat zeggen directeur Annette de Boer en arts Johan Versteegen van de GGD Haaglanden tegen Omroep West. "We hebben die mensen goed in beeld. Mochten zij nu of de komende dagen ook klachten krijgen, dan worden ook zij getest", zegt De Boer.
- De universiteit heeft een callcenter waar studenten naar kunnen bellen. "Alles in Delft gaat gewoon door zoals gepland", aldus de burgemeester. (NOS)
- Een vrouw die inbelt bij Omroep West tijdens de live-uitzending over de besmetting in Delft twijfelt of ze haar kind morgen naar school moet laten gaan.

Zuid-Limburg

- GGD Zuid-Limburg monitort vijftien mensen die mogelijk met het coronavirus zijn besmet. Dat maakt de Veiligheidsregio Zuid-Limburg zaterdagavond bekend. Het gaat om inwoners van Eijsden (4), Landgraaf (4), Margraten (2), Maastricht (2), Valkenburg aan de Geul (1), Hoensbroek (1) en Schinveld (1) (1Limburg).
- Hotels en restaurants in en om Maastricht hebben de eerste annuleringen binnen vanwege COVID-19. Het gaat met name om afzeggingen van buitenlandse gasten die volgende week naar kunstbeurs TEFAF zouden komen. Vooral oudere gasten en Italianen hebben afgezegd ([NOS](#)).

Onderwijs

- Bij *Hart van Nederland* meldt minister Bruins zaterdagmiddag dat 'Scholen en kinderdagverblijven niet dicht gaan om coronavirus'. Hij zegt wel de voorzorgsmaatregel goed te kunnen begrijpen.
- De gemeente Sittard Geleen laat middels een persbericht op de site weten dat de scholen maandag gewoon open zullen zijn. De gemeente meldt dat in Nederland alleen specifieke scholen of dagverblijven gesloten worden als een bewezen coronapatiënt verbonden is aan die specifieke school of dat kinderdagverblijf. Op dit moment is dat in Zuid-Limburg (en dus ook Sittard-Geleen) niet aan de orde.
- In het *Friesch Dagblad* (Online) vandaag een bericht dat Friese scholen zich voorbereiden op een uitbraak van het coronavirus op hun school. De prioriteit ligt bij leerlingen die in het buitenland zijn en bij scholieren die van plan zijn naar het buitenland te gaan.
 - Bij ROC Friese Poort wordt een draaiboek gemaakt voor als corona op de school zelf uitbreekt. "We informeren onze studenten over welke preventieve maatregelen ze kunnen nemen", legt ████████ uit.
 - Aankomende maandag vertrekken drie bussen met mbo 3 en 4-leerlingen van het Nordwin College naar Oostenrijk. Die reis gaat vooralsnog door omdat Oostenrijk geen risicogebied is.
 - Op middelbare scholen wordt gebruik gemaakt van de informatiebrief van GGD Fryslân, met tips voor ouders.
 - Op csg Comenius, Gymnasium Beyers Naudé in Leeuwarden en Ulbe van Houten in Sint Annaparochie hangen **posters** met drie bekende tips: was je handen, nies en hoest in je elleboog en gebruik papieren zakdoekjes. Ook op NHL Stenden is dat zo. De hogeschool verstrekt extra handzeep en papieren zakdoekjes.
- *BN de stem* meldt zaterdagmiddag dat middelbare scholen in Breda en omstreken leerlingen die afgelopen week met school op skivakantie zijn geweest in Oostenrijk, extra in de gaten gaan houden.

Arbeidsmarkt

10.2e

- FD meldt dat werkgevers van alles doen om zich te wapenen tegen het virus, maar dat er vaak nog geen doordacht strijdplan is. Veel bedrijven zien op tegen maandagochtend: dan is de krokusvakantie voor de regio's Midden- en Zuid-Nederland voorbij. De vrees is dat collega's het coronavirus tijdens carnaval of skivakantie hebben opgelopen.
- International SOS zegt in het FD dat de onzekerheid psychologische druk bij bedrijven veroorzaakt. Die druk leidt tot de wens om fysieke maatregelen te treffen zoals de aanschaf van mondkapjes en ontsmettingsmiddelen. De boodschap van de WHO (gezonden mensen hoeven geen beschermende kleding te dragen) is nog niet doorgedrongen. Er gaan veel geruchten rond die niet kloppen.
- FD zet de do's and don'ts' voor werkgevers en werknemers op een rij:
 - Een werkgever is verplicht zorg te dragen voor een veilige en gezonde werkomgeving.
 - De werkgever mag personeel verzoeken thuis te werken. Als er echt een verdenking bestaat dat iemand ziek is, mag de werkgever thuiswerken verplichten. Moet een werknemer in quarantaine, van de werkgever of van de overheid, dan wordt het loon overigens gewoon doorbetaald.
 - Werknemers zijn ook zelf verplicht om zorg te dragen voor hun veiligheid en gezondheid. Als de werkgever aanmoedigt om vaak de handen te wassen, moet de werknemer dat ook doen. Als de werkgever het personeel verzoekt om níét naar besmette gebieden af te reizen, maar zij luisteren daar niet naar, dan reizen zij af voor eigen risico.
- Tenslotte buigt FD zich ook nog over de vraag wie de kosten draagt als een werknemer tijdens de vakantie in quarantaine moeten: de werkgever of de werknemer? In principe de werknemer, zegt het FD, maar omdat het gaat om een overmacht kan de werkgever dit voorleggen aan de ziekteverzuimverzekering.
- Ook de Stentor en AD hebben een rondje langs bedrijven gemaakt om na te gaan welke maatregelen zijn getroffen. De Leeuwarder Courant meldt dat koortsig zorgpersoneel in Friesland thuis moet blijven.
- Op social media wordt gesproken over de maatregelen die werkgevers moeten nemen tegen het coronavirus. Vaak wordt daarbij gelinkt naar het NOS-bericht 'Werkgevers moeten alvast bedenken wat ze kunnen doen tegen coronavirus' van afgelopen vrijdag. Advocatenkantoren behandelen op hun websites arbeidsrechtelijke vragen over het coronavirus. Arbeidsrechtadvocaat [REDACTED] is van mening dat 'goed werkgeverschap' en 'goed werknemerschap' ook geldt voor corona. De website RendementOnline beantwoordt de vraag of de werkgever moet doorbetalen bij corona-quarantaine.

Economische gevolgen

10.2e

- Voorzitter Hans de Boer van VNO-NCW zegt bij WNL op zondag dat de coronacrisis een 'klein beetje' economische groei zal kosten. Het bedrijfsleven krijgt volgens De Boer 'crisis op crisis te verwerken'. Wel ervaart hij vanuit het kabinet in Den Haag 'een gewillig oor', hij wijst op de mogelijkheid voor werktijdverkorting en deeltijd-ww en mogelijk andere steunmaatregelen. Volgens De Boer is de wereldeconomie enorm verweven, we zijn 'superafhankelijk' van China. Het langetermijneffect zal zijn dat Nederland en Europa minder afhankelijk zullen willen zijn van China. Europa zal zorgen voor zijn eigen terugvalopties.
- De term recessie valt opnieuw in verschillende media. Volgens [REDACTED] van Actiam is het vrij zeker dat Italië in een recessie gaat komen en kan mogelijk de hele Eurozone in een recessie geraken.
- Verschillende media signaleren dat de Chinese inkoopmanagersindex, een belangrijke graadmeter voor de industrie in China, in februari drastisch is gedaald. FD.nl meldt dat honderden fabrieken in Zuidoost-Azië (vooral elektronica- en textiel fabrieken in Vietnam, Cambodja en Myanmar) hard worden geraakt omdat ze afhankelijk zijn van Chinese grondstoffen. Volgens financieel experts kan de terugval van de export tot in het tweede kwartaal duren. De Chinese overheid meldt dat de grotere fabrieken weer voor 85 procent in bedrijf zijn, maar dat klinkt positiever dan het is, zegt ING.
- Volgens NRC raakt de teruglopende productie in Azië vooral webwinkels. Door weinig voorraad aan te houden, worden de kosten gedrukt. Na Coolblue erkent ook webwinkel fonQ, dat met name meubels verkoopt, leveringsproblemen te hebben. Ook dit bedrijf vermindert de marketingactiviteiten. Het bedrijf verwacht binnen een paar weken serieuze tekorten. Bol.com zegt nog geen toeleveringsproblemen te ervaren.

- Een NOS-item over een importeur van kerstballen, die vreest dat Chinese kerstballen en kunstbomen niet op tijd zullen arriveren, zorgt in de sociale media voor verontwaardigde reacties. Er wordt gesproken over 'wegwerpmaatschappij'. 'Waar maken we ons druk om.'
- De komende zes weken zal de Nederlandse industrie en retail hinder ondervinden door de afnemende containerlijnvaart. De tarieven in de zeevaart zijn volgens sectoreconoom [REDACTED] van ABN Amro met zo'n 30 procent gedaald. ABN Amro verwacht dat er serieuze tekorten ontstaan in de industriële productie. Veel onderdelen kunnen niet of later geleverd worden. Hoe groot de klap zal zijn voor het Nederlandse bedrijfsleven is nog niet te voorspellen, omdat er weinig bekend is over welke producten wel geleverd worden. 'De komende weken zien we hoe groot de impact zal zijn', zegt beleidsadviseur [REDACTED] van Evofenedex tegen RTL Nieuws. Rederijen weten wel wat er aan boord zit, maar veel bedrijven weten niet goed of hun bestellingen zullen aankomen." Evofenedex wil dat rederijen daar duidelijker over communiceren.
- Handelaren in agrofoodproducten houden de adem in, schrijft Nieuwe Oogst. In de vlees- en zuivelsector zijn de gevolgen van het coronavirus goed voelbaar. Naast de afname van de export en logistieke problemen gaat de voorzichtige consument anders eten. Volgens de Centrale Organisatie voor de Vleessector (COV) eten mensen minder buitenshuis.

Gedrag (buitenland)

Overlijdenspercentage ligt lager dan geschat

- Een nieuwe studie onder 1.099 coronapatiënten in China heeft aangetoond dat het overlijdenspercentage lager ligt dan eerder werd geschat. Het onderzoek in The New England Journal of Medicine gaat er vanuit dat 1,4 procent van de patiënten aan het virus overlijdt ([AD](#)).

Duitsland

- De quarantaine voor twee weken van honderden mensen in het Duitse district Heinsberg, vlak over de Nederlandse grens, is voorbij. Circa driehonderd mensen die 15 februari een carnavalsevenement hadden bijgewoond in het dorp Gangelt, bij Sittard, en hun familieleden mogen weer gaan en staan waar ze dat wensen, zo lang ze geen ziekteverschijnselen vertonen.
- De ontdekking van COVID-19 bij een onderwijzer van een basisschool in het Duitse Mönchengladbach heeft een grote quarantaine-operatie tot gevolg. Zeventig leerlingen uit derde klassen en alle dertig onderwijzers en ander personeel moeten thuis in afzondering, kondigde de stad zaterdag aan (ANP).

België

- In België is een tweede geval van het nieuwe coronavirus geconstateerd. De patiënt vertoont milde klachten maar verkeert voor het overige in goede gezondheid, stelt minister De Block.

Frankrijk

- De Franse minister Olivier Véran van Volksgezondheid roept zijn landgenoten op te stoppen met elkaar te kussen of wang-tot-wang omhelzingen te geven als wijze van begroeting. Het is een van de maatregelen om verspreiding van het nieuwe coronavirus in het land te voorkomen. Eerder werd al opgeroepen elkaar niet meer de hand te schudden ([Volkskrant](#)).

Italië

- Italië steekt 3,6 miljard euro in extra maatregelen ter ondersteuning van de economie wegens de gevolgen van het coronavirus. Dit heeft minister van Financiën Roberto Gualtieri, aangekondigd in een gesprek met de krant La Repubblica. Halverwege de week overleggen de ministers van de eurogroep telefonisch over de plannen, aldus Gualtieri. Italië vreest dat de nationale output van de economie in de eerste helft van dit jaar 1 tot 3 procent krimpt.

Luxemburg

- In Luxemburg zou zaterdag een eerste geval van COVID-19 zijn geconstateerd. Het gaat om een veertiger die vanuit Italië via België (Charleroi) naar Luxemburg was teruggekeerd.

Zuid-Korea

- Zuid-Korea meldt dat nog eens 210 personen in het land positief zijn getest, waarmee het totale aantal besmette personen in het land stijgt naar 3736. De meeste besmettingen worden gelinkt aan een kerkgemeenschap Shincheonji in Daegu, de vierde stad van het land ([NOS](#)).

China

- In China zijn gisteren 573 mensen besmet met het coronavirus. Dat is de grootste stijging in een week tijd, blijkt uit cijfers van de nationale gezondheidsautoriteiten (ANP).

Havens en maritiem

- Er zijn beelden opgedoken van een vechtpartij aan boord van het cruiseschip MSC Meraviglia. Ze laten zien hoe enkele boze passagiers het aan de stok kregen met het personeel. De crewleden moesten zelfs pepperspray gebruiken om de gemoederen te bedaren. De onrust op het schip zou te wijten zijn aan het coronavirus ([AD](#)).

Luchtvaart

- De Lufthansa Group maakt zaterdag bekend dat het de komende weken een kwart van alle Europese vluchten schrapt. Door de uitbraak van het coronavirus is er minder vraag naar luchtvervoer, zowel op de lange als korte afstand.
- De luchtvaartonderneming Emirates Group doet veel minder zaken als gevolg van het nieuwe coronavirus. Het bedrijf heeft daarom in een e-mail aan personeelsleden gevraagd vrij te nemen.

Betekenisgeving

Nepnieuws verspreid over coronavirus

- Op sociale media en in appgroepen zijn meerdere berichten verspreid met nepnieuws over het coronavirus. De nepnieuwsberichten worden verspreid met logo's van meerdere media, waaronder ook van [AT5](#), schrijft het medium.
- Zo zijn er valse berichten in omloop geweest met het nieuws dat het coronavirus in het BovenIJ Ziekenhuis in Noord is vastgesteld. Ook zouden er meerdere taxichauffeurs op Schiphol positief zijn getest op het coronavirus. Bij dit bericht is het logo van AT5 gebruikt om het echt te doen lijken, maar de berichtgeving is onjuist.
- Daarnaast zijn er berichten geweest dat ook in Utrecht en Leiden mensen besmet zijn met het coronavirus. Hier lijkt het alsof het AD en de NOS het heeft geschreven. Meerdere media, de GGD Midden Nederland en het UMCG hebben gewaarschuwd voor de nepnieuwsberichten.

Peiling van sentiment

- Een meerderheid van de Nederlanders vindt dat de dreiging van het coronavirus wordt overdreven door de media, meldt opiniepeiler Maurice de Hond van Peil.nl op basis van onderzoek. Zes op de tien ondervraagden is volgens zijn enquête die mening toegedaan (ANP).
- De aanpak van het coronavirus door de Nederlandse regering krijgt volgens het onderzoek eveneens de instemming van 60 procent van de ondervraagden. 17 procent vindt dat de regering het niet zo goed doet en 11 procent noemt de aanpak slecht. Onder stemmers op VVD (91 procent), D66 (89 procent) en CDA (84 procent) is de goedkeuring het grootst, onder de aanhang van PVV (16 procent) het kleinst.
- Op de vraag hoe het coronavirus zich zal ontwikkelen in Nederland geeft 44 procent aan dat men denkt dat het erger zal worden dan een gemiddelde griep epidemie.

Beschrijving van de corona-uitbraak

- Nieuwsuur spreekt gisteravond met filosoof en psychiater ██████████ over de angst voor een onbekend virus. "Het blijft fascinerend hoe wij bij zo'n virus onredelijk omgaan met zo'n bedreiging." Wanneer hij de angst probeert te verklaren, spreekt ██████████ van een hele concrete dreiging waar we tegelijkertijd niets aan kunnen doen. "Je voelt het als het ware echt naderbij komen." Ook legt hij uit dat we niet goed kunnen accepteren dat we niets kunnen doen in onze oplossingsgerichte en maakbare samenleving.

Discussie over rol van media in coronacrisis

- [GeenStijl](#) vraagt zich in een uitgebreid artikel af 'waarom media zo besmet zijn met corona'.
- [REDACTED] van het Centrum Infectieziektebestrijding (RIVM) zegt zaterdag in BNR De Wereld dat de media behoorlijk overdreven reageren op de uitbraak van het coronavirus. Dat is ze niet helemaal kwalijk te nemen zegt hij, in dit soort dreigende situaties snakken mensen nu eenmaal naar nieuws en informatie. [REDACTED] pleit voor meer terughoudendheid en meer feitelijke berichtgeving, door de overheid én de media.
- In [BD](#) schrijft [REDACTED]: "Alles bij elkaar hebben we ondertussen heel wat pagina's volgeschreven over dit nieuwe virus. Vandaag zelfs een hele trits (overigens nog steeds maar een klein deel van de 88 pagina's die deze krant telt). Voor mij is dat niet meer dan logisch. Niet om het -dodenaantal, dat met de juiste maatregelen niet hoger is dan bij een normaal griepje. Maar om de ontwrichtende werking die verspreiding van het virus kan hebben op onze maatschappij. Maken we u bang? Ik denk dat we adequaat verslag doen. En er is geen beter middel tegen onrust dan dat. Waarvan akte."

10.2e

Besmetting Loon op Zand/Tilburg

- Tijdens de zondagsdienst in de Sint Jans Onthoofding kerk in Loon op Zand wordt uitgebreid stilgestaan bij het virus, dat in het dorp inmiddels drie mensen ziek maakte. Voor hen wordt gebeden (Omroep Brabant). Ook is in de mis gebeden voor een vaccin tegen het virus (ANP).
- Leerfabrikanten die op dezelfde beurs in Milaan zijn geweest als de besmette man uit Loon op Zand, maken zich geen zorgen. Dat verklaarden ze aan Hart van Nederland. Een woordvoerder van één van de bedrijven die aanwezig was op de beurs, laat weten zich geen zorgen te maken. "Ik voel mij gewoon prima. En mijn twee collega's die zijn meegegaan ook." Een andere collega heeft naar aanleiding van het nieuws nog wel even met de huisarts gebeld, "maar zolang wij geen symptomen hebben, is er niets aan de hand." Een andere leerfabrikant die ook op de beurs was, zegt dat het daar erg rustig was. "Ik denk dat veel mensen zoiets hadden van: 'We gaan niet.' Als we naar het buitenland reizen, zijn we altijd op ons hoede." De Nederlandse Federatie van Leerfabrikanten zegt de bezorgdheid te delen en voorzorgsmaatregelen te nemen. Verder wil de federatie geen commentaar leveren. De leerfabrikanten in Nederland staan nauw in contact met elkaar. "We bellen en appen met elkaar. We kennen de man ook die besmet is geraakt. Het is een kleine industrie dus er wordt wel met elkaar over het coronavirus en de zorgen gesproken, maar we zijn er best nuchter onder" (Hart van Nederland).

Besmetting Amsterdam/Diemen

- Het echtpaar [REDACTED] en [REDACTED] laten zich via Twitter kritisch uit over de communicatie van het RIVM rond het kinderdagverblijf van het besmette kind uit Amsterdam. Het echtpaar heeft zelf een zoon die naar hetzelfde kinderdagverblijf gaat. [REDACTED] beklagt zich dat ze via de media moest vernemen dat het kind uit Amsterdam besmet is. [REDACTED] zet vraagtekens bij de inschatting van het RIVM dat het kind geen andere kinderen zou hebben besmet op woensdag.

10.2e

Politiek

- Geert Wilders schrijft: Ik begrijp niet waarom we alle vluchten naar risicolanden niet verbieden, mensen uit die landen weren en Nederlanders die er nog van terugkeren geen meldplicht geven.
- Omroep Max oprichter/bestuurder Jan Slagter, 50PLUS-Kamerlid Corrie van Brenk en 50PLUS-fractievoorzitter Henk Krol reageren op een passage van een artikel uit de Volkskrant van zaterdag; "De ziekte die we inmiddels covid-19 moeten noemen, 'oogst' vooral de al verzwakten. En al doet ze dat wreed en zonder genade, dat is een geluk bij een ongeluk'. Slagter stelt dat journalist Maarten Leutermans van de Volkskrant zich 'kapot moet schamen' om zo over ouderen en zieke mensen te schrijven. Wetenschapsjournalist? Provocateur staat beter op je cv." Krol reageert: "Pagina 3 van de weekendeditie van de Volkskrant. Het virus treft vooral zieken, zwakkeren en ouderen. "Dat zou je goed nieuws kunnen noemen", zo meent de redactie. #Volkskrant Wat vindt u?" Van Brenk noemt het stuk 'bizar'.